

Startdocument Kerntakendiscussie 2019/2020 Bloemendaal

Gemeente Bloemendaal
Registratienummer : 2019006169

september 2019

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
Inleiding	4
Aanleiding / noodzaak visiebepaling en kerntakendiscussie.....	5
Taken gemeente en mate beleidsvrijheid gemeente	6
Algemeen: Kaders en terminologie (bron: Advies r.o.b. ‘Beleidsvrijheid geduid’).....	6
Normering mate beleidsvrijheid toegepast op gemeente Bloemendaal.....	9
Conclusies	13
Uitkomst onderzoek onderuitputting jaarverslag 2018	14
Bronnen.....	15

Samenvatting

Het schuldniveau van Bloemendaal dreigt verder op te lopen en het wordt steeds lastiger om de begroting sluitend te maken. Daarom heeft de gemeenteraad op 22 mei 2019 bij de behandeling van de kadernota 2020 een motie aangenomen om een kerntakendiscussie te willen voeren en, in voorbereiding hierop, de beschikking te krijgen over een startnotitie. Met deze (inhoudelijke) startnotitie wordt invulling gegeven aan deze wens.

Echter een kerntakendiscussie kan niet zonder een discussie over wat voor gemeente Bloemendaal wil zijn. Een visiebepaling over de verantwoordelijkheid, rol en reikwijdte van de gemeente en over de vorm van organiseren dat hierbij past. Bijvoorbeeld een regie- of netwerk gemeente. Daarbij rekening houdend met de (hoge) levensstandaard en huidige voorzieningen- en onderhoudsniveau van de gemeente Bloemendaal.

Om inzicht te geven in mate van beleidsvrijheid van de gemeente is gebruik gemaakt van een recent adviesrapport van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) met de titel 'Beleidsvrijheid geduid'. De normering uit dit adviesrapport wordt in deze startnotitie toegepast op de begrotingscijfers 2019 van de gemeente Bloemendaal. Ook wordt ingegaan op de aanleiding/noodzaak kerntakendiscussie, kaders en terminologie wat betreft beleidsvrijheid alsmede de uitkomsten van het onderzoek naar onderuitputting op basis van de jaarrekening 2018.

Hieronder kunt u per programma van de gemeente Bloemendaal de mate van beleidsvrijheid vinden. In de deze startnotitie kunt u ook de mate van beleidsvrijheid per taakveld vinden.

Programma's gemeente Bloemendaal gerangschikt naar mate van beleidsvrijheid (van 3 'beperkte beleidsvrijheid' tot 9 'nagenoeg volledige beleidsvrijheid').

<i>Programma's / taakvelden</i>	<i>Mate beleidsvrijheid</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>LASTEN 2019</i>	<i>BATEN 2019</i>
PROGRAMMA 4:	3	ONDERWIJS	-€ 2.092.978	€ 178.979
PROGRAMMA 6:	3	SOCIAAL DOMEIN	-€ 14.140.423	€ 3.533.824
PROGRAMMA 1:	3,8	VEILIGHEID	-€ 2.125.225	€ 13.876
PROGRAMMA 7:	5	VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	-€ 7.543.537	€ 7.726.178
PROGRAMMA 0:	5,1	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	-€ 12.420.179	€ 34.464.244
PROGRAMMA 8:	7,7	VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING	-€ 1.827.037	€ 1.065.363
PROGRAMMA 2:	8,2	VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	-€ 3.430.408	€ 113.822
PROGRAMMA 5:	8,5	SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	-€ 5.154.298	€ 1.043.505
PROGRAMMA 3:	9,5	ECONOMIE	-€ 394.568	€ 988.862

Inleiding

Het schuldniveau van Bloemendaal dreigt verder op te lopen en het wordt steeds lastiger om de begroting sluitend te maken. Daarom is in 2016 de nota Bloemendaal duurzaam financieel houdbaar opgesteld. Mede door afschaffing van de precariobelasting op netwerken en substantiële investeringsambities staat de financiële positie van de gemeente Bloemendaal onder druk. Zie ook de tussenrapportage Bloemendaal financieel duurzaam (maart 2018) alsmede de Begrotingsanalyse 2017 gemeente Bloemendaal (februari 2018).

Daarom heeft de gemeenteraad op 22 mei 2019 bij de behandeling van de kadernota 2020 een motie aangenomen om een kerntakendiscussie te willen voeren en, in voorbereiding hierop, de beschikking te hebben over een startnotitie. Met deze (inhoudelijke) startnotitie wordt invulling gegeven aan deze wens.

Echter een kerntakendiscussie kan niet zonder een discussie over wat voor gemeente Bloemendaal wil zijn. Een visiebepaling over de verantwoordelijkheid, rol en reikwijdte van de gemeente en over de vorm van organiseren dat hierbij past. Bijvoorbeeld een regie- of netwerkgemeente. Daarbij rekening houdend met de (hoge) levensstandaard en huidige voorzieningen- en onderhoudsniveau van de gemeente Bloemendaal.

In deze startnotitie wordt ingegaan op de aanleiding/noodzaak visiebepaling en kerntakendiscussie, kaders en terminologie wat betreft regie- en netwerkgemeente, beleidsvrijheid, de normering beleidsvrijheid toegepast op de begrotingscijfers Bloemendaal alsmede (conform de wens van de gemeenteraad) op de uitkomst van het onderzoek naar onderuitputting op basis van de jaarrekening 2018.

Aanleiding / noodzaak Kerntakendiscussie

Grote (investerings-)ambities...

Mede door de grote oppervlakte van de gemeente, de vijf woonkernen en het grote aantal scholen wordt de gemeente geconfronteerd met grote investeringsopgaven. Het IHP, andere investeringen en (on)mogelijkheden om activa te verkopen zijn verwerkt in een financiële verkenning tot 2035. Bij uitvoering van de geplande investeringen dreigt de schuld in 2035 -inclusief het afstoten van activa- op te lopen tot een bandbreedte tussen de € 76 en € 94 miljoen. De raad heeft een norm van € 40 miljoen voor de maximale omvang van de schuld gesteld. Het tekort op de begroting zou dan (als gevolg van toenemende kapitaallasten) stijgen tot -indicatief- € 1 miljoen in 2026, € 2 miljoen in 2031 en € 3 miljoen in 2035 (wat wettelijk niet mag omdat structurele baten en lasten in evenwicht moeten zijn).

...en lage inkomsten uit de Algemene Uitkering.

De huidige verdeling van de Algemene Uitkering is gebaseerd op het uitgangspunt dat elke gemeente in staat moet worden gesteld om bij een gelijke belastingdruk OZB een gelijkwaardig voorzieningenniveau in stand te houden. De gemeente Bloemendaal ontvangt per inwoner de laagste bijdrage aan Algemene Uitkering in Nederland. Dat is vooral het gevolg van een goede sociale structuur, weinig centrumfunctie en een grote korting op de algemene uitkering vanwege de hoge OZB-verdien capaciteit. De mogelijkheden voor andere baten dan Algemene Uitkering en OZB zijn beperkt. Gedacht kan daarbij vooral worden aan toeristen- en parkeerbelasting.

Conclusie: De grote opgave in relatie tot de beperkte inkomsten maken het noodzakelijk om structureel de lasten te beperken om op termijn 'op minder grote voet te leven'. De keuzes daarvoor kunnen gemaakt worden op basis van de kerntakendiscussie, waar de gemeente zich kan bezinnen op verantwoordelijkheid en reikwijdte van taken.

...en de tekorten in het sociaal domein

Naast de hierboven geschetste opgave heeft de gemeente Bloemendaal vanaf 2018 forse tekorten in het sociaal domein. Dat geeft een opwaartse druk op de lasten waarvoor de gemeente onvoldoende wordt gecompenseerd door het Rijk. Bij de begroting 2020 moeten daarom maatregelen worden genomen om de begroting sluitend te maken.

...maakt noodzakelijk om een visie te bepalen over de verantwoordelijkheid , rol en reikwijdte van de gemeente en de vorm die daarbij past

*Uitgangspunten bij de visieontwikkeling zijn:

- behoud van onze zelfstandigheid;
- behoud van de aantrekkelijke en groene woonomgeving;
- er is zorg voor en ondersteuning van kwetsbare mensen.
- het waarborgen van de veiligheid van onze inwoners is een kerntaak;
- handhaven van het huidige voorzieningen- en onderhoudsniveau.

* uit coalitie-akkoord

De discussie gaat over wat doen wij wel en wat doen wij niet meer. Wat voor soort gemeente willen we zijn. Willen we toe naar een regie- of netwerk gemeente?

Wat is een regie- of netwerkgemeente?

Adviesbureau Rijnconsult verwoordt het als volgt. Het doel van een regie- of netwerkgemeente is om samen met anderen beter, slimmer en sneller maatschappelijke doelen te bereiken. Door zelf compact te blijven, ontstaat er overzicht op het geheel. Door de uitvoering op afstand te zetten, ontstaan er uitvoerende organisaties met een heldere focus en minder ballast. Dat betekent loslaten en hergroeperen voor de gemeente, maar vooral beseffen dat je op een heel andere manier wilt en moet gaan werken.

Taken gemeente en mate beleidsvrijheid gemeente

Algemeen: Kaders en terminologie (bron: Advies ROB 'Beleidsvrijheid geduid')

In een gedecentraliseerd land als Nederland zijn spanningsvelden 'normaal', en dragen bij aan *checks en balances* tussen verschillende bestuurslagen. Het zorgt voor dynamiek en houdt de overheden onderling scherp. De autonomie en beleidsvrijheid staan echter onder permanente druk.

- Eén van die spanningen is terug te voeren op de ongelijke verdeling van taken en middelen. Bij de taakverdeling tussen overheidslagen gaat het om de vraag, wie moet of kan een taak het meest doelmatig en doeltreffend uitvoeren, de gemeente, de regio, de provincie of het Rijk? Wat moet centraal en wat kan het beste overgelaten worden aan decentrale overheden? In hoeverre is uniformiteit noodzakelijk dan wel differentiatie gewenst? In Nederland is het principe 'decentraal moet, tenzij het alleen centraal kan'.
- Het grootste deel van de inkomsten voor het bekostigen van overheidstaken komt echter uit belastinginkomsten die door de centrale overheid worden geïnd van burgers en bedrijven. De Rijksoverheid is verantwoordelijk voor de toedeling van taken en middelen aan gemeenten. Gemeenten zijn daarmee voor hun inkomsten in belangrijke mate afhankelijk van de Rijksoverheid.

Doordat de inning en besteding van publieke middelen niet in één bestuurlijke hand liggen, ontstaan er discussies over de wenselijkheid, doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van die taken tussen overheden. Burgers verwachten uniforme voorzieningen en voor de burger is de overheid vaak een geheel. Tussen het bevorderen van een doelmatige besteding van middelen en het waarborgen van gelijke voorzieningen bestaat een natuurlijke spanning, waarbij de beleidsvrijheid van gemeenten in het geding is.

Autonomie en beleidsvrijheid

Autonomie is recht op eigen initiatief, het recht om zelf beleidsdoelen te formuleren en uit te voeren. Bij beleidsvrijheid gaat het om binnen de bestaande wettelijke opdracht eigen beleidskeuzes en afwegingen te maken. Gemeenten zijn als democratisch bestuurde overheid in staat om hun eigen afweging te maken.

Factoren die de beleidsvrijheid van gemeenten beperken:

- Belastingmacht ligt vooral bij Rijk en het lokale belastinggebied is beperkt. Het Rijk stelt regels aan taken en besteding van middelen door gemeenten. Het systeem neigt tot Rijkssturing op de door gemeenten uit te voeren taken.

- Tendens tot uniformiteit: Door vrees voor ongelijke behandeling is er de tendens tot uniformiteit en regelgeving, hoewel dat vaak niet leidt tot een doelmatige besteding van middelen.
- Noodzakelijke samenwerking beperkt beleidsvrijheid. Voor uitvoering van gedecentraliseerde taken wordt vaak samengewerkt met andere gemeenten etc. Dat beperkt vaak de beleidsvrijheid van individuele gemeenten.
- Onderlinge verwevenheid van overheidstaken: Samenwerking tussen overheidslagen, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven is nodig om grote maatschappelijke opgaven aan te pakken (bv. bij de energietransitie). Door dit samenspel komt de autonomie en beleidsvrijheid in een ander perspectief te staan.

Bekostiging door het Rijk

De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn in principe vrij besteedbaar. De algemene uitkering is zowel voor autonome taken als taken die door de centrale overheid aan gemeenten zijn opgedragen, de zogenaamde medebewindstaken.

Bestedingsvrijheid en beleidsvrijheid

Bestedingsvrijheid houdt in dat gemeenten zelf de afweging kunnen maken over de meest doelmatige inzet van publieke middelen. Bestedingsvrijheid is echter niet identiek aan beleidsvrijheid. De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn voor een belangrijk deel bedoeld ter bekostiging van wettelijk voorgeschreven taken. Over de besteding hoeft alleen verantwoording te worden afgelegd aan de gemeenteraad. Maar dat wil dus niet zeggen, dat er sprake is van beleidsvrijheid. Algemeen uitgangspunt is dat alle Nederlandse gemeenten hun inwoners een gelijkwaardig pakket aan voorzieningen moeten kunnen aanbieden zonder dat dit leidt tot grote verschillen in lokale lastendruk. Om gemeenten in staat te stellen een gelijkwaardig voorzieningenaanbod te realiseren, wordt met een kortingsmaatstaf ook rekening gehouden met de mogelijkheid om via de OZB-belasting middelen te heffen. Deze vorm van verevening is een vorm van onderlinge horizontale solidariteit tussen gemeenten.

Gemeentefonds steeds meer een bekostigingsvorm voor medebewindstaken.

De decentralisatietendens van de laatste 30 jaar is vooral ingegeven door doelmatigheids-overwegingen. Maar de voordelen van decentraal beleid treden alleen op bij een voldoende mate van beleidsvrijheid. Ook al is sprake van een grote beleidsvrijheid wat betreft wet- en regelgeving, wordt deze vrijheid in de praktijk ingeperkt door maatschappelijke en bestuurlijke opvattingen over aanvaardbaarheid van verschillen of de effecten van lokale keuzes.

Een objectieve maat voor het meten van beleidsvrijheid?

Beleidsvrijheid is een relatief begrip. Gemeenten moeten zich niet alleen aan wet- en regelgeving houden, maar dienen ook rekening te houden met maatschappelijke normen. Als de gemeente zelf het beleidsdoel kan bepalen is sprake van autonomie. De mate waarin nauwkeuriger is bepaald hoe de taak moet worden uitgevoerd, of aan welke eisen de besluitvorming moet voldoen of en hoe er al dan niet moet worden samengewerkt, geeft een indicatie van de mate waarin de gemeente vrij is zelf de uitkomst van het beleid te bepalen. Dit leidt tot een glijdende schaal van geheel vrij, in hoge mate vrij, gedeeltelijk vrij, in beperkte mate of in het geheel gebonden zijn. Daarbij is de kernvraag welke overheid verantwoordelijk is voor het formuleren van het beleidsdoel en de daarbij horende taak.

Vaststellen formele beleidsvrijheid

De ruimte die decentrale overheden hebben om zelf beleidsdoelen te formuleren valt af te leiden uit:

- De mate waarin decentrale overheden de mogelijkheid hebben zelf aanvullende regels te stellen;
- De mate van detail waar gemeenten zich aan moeten houden aan uitvoeringsregels;
- Of er besluitvormingsregels zijn waaraan gemeenten zich hebben te houden;
- De mate waarin gemeenten verplicht, dan wel aangewezen zijn of geheel vrij zijn voor het aangaan van samenwerkingsverbanden.

Verder geldt dat:

- Extern toezicht niet de beleidsvrijheid beperkt, maar wel een aanwijzing vormt dat deze vrijheid niet onbegrensd is;
- Bestedingsvoorschriften wel duiden op een geringe beleidsvrijheid, maar dat de afwezigheid daarvan niet kan worden afgeleid dat gemeenten beschikken over een grote mate van beleidsvrijheid.

Uitkomst landelijk onderzoek

Op basis van een globale inventarisatie van de uitgaven op de verschillende beleidsclusters komt de ROB tot de conclusie dat slechts een beperkt deel van de gemeentelijke uitgaven volgt uit volledig autonome beleidskeuzes. Het overgrote deel van de uitgaven vloeit voort uit politiek bestuurlijke keuzes zoals die in nationale wet- en regelgeving zijn vastgelegd of uit rijksbeleid volgen. Een substantieel deel vloeit voort uit de keuze van gemeenten om vooral niet anders te zijn dan andere vergelijkbare Nederlandse gemeenten.

De beleidsvrijheid in de financiële verhoudingen komt vooral tot uiting in de uitgaven op de beleidsterreinen cultuur en ontspanning, infrastructuur en gebiedsontwikkeling en economische aangelegenheden. Goed voor ongeveer een derde van het gemeentefonds. Voor andere beleidsterreinen, met name die gericht op sociale voorzieningen, het waarborgen van de kwaliteit van het openbaar bestuur of openbare veiligheid geldt dat de beleidsvrijheid beperkt is.

Normering mate beleidsvrijheid toegepast op gemeente Bloemendaal

Bij bezinning op taken/rol ligt het voor de hand om te kijken naar programma's/taakvelden met een grotere beleidsvrijheid.

Vanaf pagina 66 van het ROB rapport is per taakveld te vinden waar het taakveld over gaat, wordt de beleidsvrijheid geduid op basis van wet en regelgeving, taak en beleidsdoel en wordt een score gegeven. Bloemendaal volgt deze zgn. IV3 indeling, waardoor dit goed toepasbaar is op de gemeente Bloemendaal.

In dit ROB rapport worden programma's en taakvelden 'gescoord' op mate van beleidsvrijheid. In onderstaande tabel (toegepast op de begrotingscijfers 2019 gemeente Bloemendaal) zijn de programma's en taakvelden op basis van deze scores gerangschikt naar mate van beleidsvrijheid, variërend van 1,5 (zeer beperkt) naar 9,5 (maximale vrijheid).

Taakvelden en programma's gemeente Bloemendaal gerangschikt naar mate van beleidsvrijheid conform normering ROB rapport 'Beleidsvrijheid geduid'.

<i>Programma's / taakvelden</i>	<i>Mate beleidsvrijheid conform rapport ROB.</i>	<i>omschrijving</i>	<i>LASTEN begroting 2019 gemeente Bloemendaal</i>	<i>BATEN begroting 2019 gemeente Bloemendaal</i>	<i>Omschrijving</i>
Taakveld 0.1:	1,5	Bestuur	-€ 1.412.932	€ 15.873	Lasten college, raad, griffie, rekenkamer, accountant
Taakveld 0.2:	1,5	Burgerzaken	-€ 1.107.484	€ 559.866	Lasten burgerzaken, baten zijn voor leges e.a. i.v.m paspoorten etc.
Taakveld 0.4:	1,5	Overhead	-€ 8.818.861	€ 879.565	LASTEN P&O, financiën, gemeentesecretaris, inkoop, juridische zaken, bestuurszaken, informatisering en automatisering, facilitaire taken en huisvesting, archief, managementondersteuning BATEN i.v.m. verkoop onroerend goed, huren en pachten
Taakveld 6.3:	2	Inkomensregelingen	-€ 4.488.308	€ 2.833.000	LASTEN voor uitkeringen met name participatiewet, BATEN Rijksuitkering
Taakveld 6.82:	2,3	Geëscaleerde zorg 18-	-€ 32.083		Kinderbescherming e.a.
Taakveld 6.1:	2,5	Samenkracht en burgerparticipatie	-€ 1.759.126	€ 76.824	LASTEN vooral voor subsidies maatschappelijk werk en o.m. Welzijn Bloemendaal BATEN ontvangsten voor huren
Taakveld 6.4:	2,5	Begeleide participatie	-€ 811.634		Uitvoering (via IASZ) participatiewet
PROGRAMMA 4:	3	ONDERWIJS	-€ 2.092.978	€ 178.979	
PROGRAMMA 6:	3	SOCIAAL DOMEIN	-€ 14.140.423	€ 3.533.824	
Taakveld 6.5:	3	Arbeidsparticipatie	-€ 408.399	€ 10.000	LASTEN i.v.m. arbeidsparticipatie
Taakveld 1.1:	3,5	Crisisbeheersing en brandweer	-€ 1.385.853		m.n. bijdrage aan VRK

Taakveld 4.2:	3,5	Onderwijshuisvesting	-€ 1.392.185		Vooral kapitaallasten, belastingen en verzekeringen, klokuurvergoeding
Taakveld 4.3:	3,5	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-€ 700.793	€ 178.979	LASTEN onderwijsbeleid, leerling vervoer, leerplicht, BATEN zijn vooral huuropbrengsten
Taakveld 6.2:	3,5	Wijkteams	-€ 1.010.162		Uitvoering WMO, CJG, preventief jeugdbeleid, loket Welzijn Bloemendaal
Taakveld 6.71:	3,5	Maatwerkdienstverlening 18+	-€ 2.494.197	€ 570.000	LASTEN voor individuele begeleiding, huishoudelijke zorg, individueel vervoer, schuldhulpverlening BATEN eigen bijdragen
Taakveld 6.72:	3,5	Maatwerkdienstverlening 18-	-€ 1.998.409		LASTEN uitvoering Jeugdwet: maatwerkzorg jeugd, kinderscherming, veilig thuis, beschermd wonen, PGB jeugd
PROGRAMMA 1:	3,8	VEILIGHEID	-€ 2.125.225	€ 13.876	
Taakveld 1.2:	4	Openbare orde en veiligheid	-€ 739.372	€ 13.876	BOA's, Wet BIBOB, HALT etc.
Taakveld 6.6:	4	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-€ 1.138.105	€ 44.000	LASTEN uitvoering WMO, woningaanpassingen, vervoersvoorzieningen, hulpmiddelen BATEN eigen bijdragen
Taakveld 7.1:	4	Volksgezondheid	-€ 821.075		Bijdragen aan GGD en andere instellingen
Taakveld 7.2:	4,5	Riolering	-€ 2.909.177	€ 3.573.268	Als de rioleringsheffing dekkend is, is er geen beroep op algemene middelen
Taakveld 7.3:	4,5	Afval	-€ 2.963.437	€ 3.796.138	Als de afvalstoffenheffing dekkend is, is er geen beroep op algemene middelen
Taakveld 0.5:	5	Treasury	-€ 11.473	€ 393.333	LASTEN saldo kosten rente en toegerekende rente, BATEN vooral dividenden
PROGRAMMA 7:	5	VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	-€ 7.543.537	€ 7.726.178	
Taakveld 7.4:	5	Milieubeheer	-€ 546.873		LASTEN ODIJMOND + duurzaamheidsprogramma
PROGRAMMA 0:	5,1	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	-€ 12.420.179	€ 34.464.244	
Taakveld 5.5:	7	Cultureel erfgoed	-€ 130.312		Monumentenbeleid en -beheer
Taakveld 7.5:	7	Begraafplaatsen en crematoria	-€ 302.975	€ 356.772	LASTEN Algemene Begraafplaats, BATEN begraafrechten e.a.
Taakveld 8.1:	7	Ruimtelijke ordening	-€ 805.007	€ 100.000	LASTEN medewerkers R.O., bestemmingsplannen, projecten w.o. Vitaal Vogelenzang BATEN bijdragen derden voor inzet RO gemeente
PROGRAMMA 8:	7,7	VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING	-€ 1.827.037	€ 1.065.363	

Taakveld 2.1:	8	Verkeer en vervoer	-€ 3.256.042	€ 69.188	Verkeersbeleid, verkeersmaatregelen, wegonderhoud, verlichting wegen, gladheidsbestrijding, regulering openbare ruimte.
Taakveld 8.3:	8	Wonen en bouwen	-€ 1.022.030	€ 965.363	LASTEN Bouw en woningtoezicht, omgevingsvergunningen, woonruimteverdeling BATEN vooral omgevingsvergunningen, huuropbrengsten
PROGRAMMA 2:	8,2	VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	-€ 3.430.408	€ 113.822	
Taakveld 0.61:	8,5	OZB woningen	-€ 344.818	€ 6.990.094	LASTEN kosten GBKZ, BATEN OZB belastingen
Taakveld 0.62:	8,5	OZB niet-woningen	-€ 362.431	€ 1.654.663	LASTEN kosten GBKZ, BATEN OZB belastingen
PROGRAMMA 5:	8,5	SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	-€ 5.154.298	€ 1.043.505	
Taakveld 5.6:	8,5	Media	-€ 528.697		Subsidie bibliotheek
Taakveld 5.7:	8,5	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-€ 2.818.170	€ 514.566	LASTEN: Onderhoud e.a. openbaar groen, milieustraat, Caprera, plantsoenen, bosparken, speelvoorzieningen, strandexploitatie, waterwegen, beschoeiingen BATEN: Pachten en huren
Taakveld 0.63:	9	Parkeerbelasting		€ 1.323.576	Parkeerbelasting Kop Zeeweg, Bloemendaal
Taakveld 2.2:	9	Parkeren	-€ 161.759	€ 24.634	Lasten parkeren
Taakveld 2.3:	9	Recreatieve havens	-€ 12.607	€ 20.000	LASTEN huren, BATEN pachttopbrengsten
Taakveld 5.1:	9	Sportbeleid en activering	-€ 443.475		LASTEN Sportbeleid, combinatiefuncties en subsidies sport
Taakveld 5.2:	9	Sportaccommodaties	-€ 378.925	€ 257.185	LASTEN voor sportvelden en sportaccommodaties (w.o. De Kooij, Rottegat)
Taakveld 5.3:	9	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	-€ 854.719	€ 271.754	LASTEN muziekschool, accommodaties, subsidies BATEN vooral bijdragen muziekonderwijs
PROGRAMMA 3:	9,5	ECONOMIE	-€ 394.568	€ 988.862	
Taakveld 3.1:	9,5	Economische ontwikkeling	-€ 43.935		Subsidies e.a. en fietsenstalling station Bloemendaal
Taakveld 3.2:	9,5	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-€ 350.633	€ 76.727	LASTEN Beheer vastgoed e.a., BATEN huur Denneweg 15
Taakveld 3.4:	9,5	Economische promotie		€ 912.135	toeristenbelasting
Taakveld 0.64:	geen score	Belastingen overig		€ 817.485	Vooraf precariobelasting op netwerken (t/m 2021)
Taakveld 0.7:	geen score	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		€ 20.868.595	

Taakveld 0.11:	geen score	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-€ 128.420		
Taakveld 0.3:	nvt	Beheer overige gebouwen en gronden	-€ 216.789	€ 350.208	LASTEN onderhoud gebouwen, BATEN verkoop onroerend goed e.a.

Conclusies

Deze startnotitie geeft een handreiking om een zinvolle discussie te voeren welke taken de gemeente onverkort in medewind uit moet voeren, op welke taken de gemeente een stap terug kan doen en op welke taken de gemeente zich substantieel kan beperken.

Na een uitleg over kaders en terminologie over gemeentelijke beleidsvrijheid worden de taakvelden (en programma's) van de gemeente gerangschikt naar de mate van beleidsvrijheid. In het rapport van de ROB *beleidsvrijheid geduid* is per taakveld meer informatie te vinden over van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Hieronder is een overzicht te vinden van de mate van beleidsvrijheid per programma van de gemeente Bloemendaal. Op de volgende pagina kunt u de uitkomsten van het onderuitputtingsonderzoek vinden dat is uitgevoerd op de jaarrekening 2018.

Programma's gemeente Bloemendaal gerangschikt naar mate van beleidsvrijheid (van 3 'beperkte beleidsvrijheid' tot 9 'nagenoeg volledige beleidsvrijheid').

<i>Programma's / taakvelden</i>	<i>Mate beleidsvrijheid</i>	<i>omschrijving</i>	<i>LASTEN 2019</i>	<i>BATEN 2019</i>
PROGRAMMA 4:	3	ONDERWIJS	-€ 2.092.978	€ 178.979
PROGRAMMA 6:	3	SOCIAAL DOMEIN	-€ 14.140.423	€ 3.533.824
PROGRAMMA 1:	3,8	VEILIGHEID	-€ 2.125.225	€ 13.876
PROGRAMMA 7:	5	VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	-€ 7.543.537	€ 7.726.178
PROGRAMMA 0:	5,1	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	-€ 12.420.179	€ 34.464.244
PROGRAMMA 8:	7,7	VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING	-€ 1.827.037	€ 1.065.363
PROGRAMMA 2:	8,2	VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	-€ 3.430.408	€ 113.822
PROGRAMMA 5:	8,5	SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	-€ 5.154.298	€ 1.043.505
PROGRAMMA 3:	9,5	ECONOMIE	-€ 394.568	€ 988.862

Mate beleidsvrijheid:
2 = zeer beperkt
3 = beperkte beleidsvrijheid
4 = beperkte beleidsvrijheid
5 = beperkte mate van beleidsvrijheid
6 = redelijke mate van beleidsvrijheid
7 = grote mate van beleidsvrijheid
8 = (zeer) grote mate van beleidsvrijheid
9 = nagenoeg volledige beleidsvrijheid

Uitkomst onderzoek onderuitputting jaarverslag 2018

In het voorjaar/zomer 2019 heeft een onderuitputtingsonderzoek plaats gevonden op de cijfers van de jaarrekening 2018. Het onderzoek spitste zich met name toe op de afwijkingen binnen de taakvelden openbaar groen en recreatie, samenkracht en burgerparticipatie, inkomensregelingen en maatwerkvoorzieningen (WMO). De onderuitputting binnen het taakveld openbaar groen en recreatie had te maken met de warme en droge zomer van 2018 waardoor er minder noodzaak was om te maaien. Omdat het gaat om een incidentele oorzaak, kunnen deze budgetten niet worden afgeroomd.

Tevens kwam een aantal posten onderuitputting aan het licht binnen het programma sociaal domein. Voor een bedrag van per saldo € 280.000 kan dit worden aangewend om de oplopende lasten jeugdzorg en WMO deels te kunnen dekken.

In het kader van het onderzoek heeft de afdeling Beheer aangegeven dat de budgetten openbare verlichting en exploitatie strand voor een bedrag van per saldo € 20.000 kunnen worden afgeroomd.

Het onderzoek heeft tevens aangetoond dat een structurele begrotingspost voor het jaarlijkse effect van oninbare belastingdebiteuren niet kan ontbreken. Uitgaande van het gemiddelde van de laatste zeven jaren wordt vanaf het begrotingsjaar 2020 rekening gehouden met een structurele last van € 65.000.

Alles optellende resulteert het onderzoek onderuitputting jaarrekening 2018 tot een bijstelling van de begrotingsposten voor een bedrag van per saldo € 235.000.

Bronnen

- Beleidsvrijheid geduid: Advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur, maart 2019:
weblink: [.pdf beleidsvrijheid geduid](#)

In dit rapport is te vinden welke mate van vrijheid gemeenten hebben op verschillende beleidsterreinen/taakvelden, variërend van 'zeer beperkt' tot 'nagenoeg volledige beleidsvrijheid'

- Begroting 2019 gemeente Bloemendaal: [weblink begroting 2019](#)
- Tussenrapportage Bloemendaal financieel duurzaam (corsa [2018002441](#))
- Begrotingsanalyse 2017 Bloemendaal (corsa [2018003766](#))